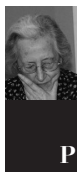

Aina Moll i Marquès

(14.8.1930 - 9.2.2019)

Per als que no som historiadors no ens és fàcil de saber si els personatges cabdals, aquells que brillen amb llum pròpia, són recordats per la collectivitat per la seua influència sobre l'esdevenidor i fan avançar la civilització a sotracs o bé, al contrari, ells mateixos són fruit de la història, producte de la maduresa de les societats, que crea les condicions favorables perquè apareguin irremeiablement aquesta mena d'individus.

Aina Moll i Marquès ha estat un d'aquests personatges. No sé pas, doncs, si és ella qui ha fet una espenta a la història del català i a la de tots nosaltres o és la mateixa història, o potser la conjunció dels astres, la causa de la seua aparició. En qualsevol cas, és indiscutible que hi ha deixat petja, i que la nostra societat i, sobretot, la llengua que dignament intentem representar ací, no és igual després del seu pas per aquest món.

Ciudadellenca, filla d'un altre referent collectiu que també fou membre de la nostra institució, Francesc de B. Moll, ha mort a Palma a l'edat de vuitanta-vuit anys. Avançada al seu temps i en contextos difícils, feu la carrera de filologia a la Universitat de Barcelona, però ja abans s'havia iniciat en el camp de la dialectologia sota el guiatge de son pare mateix i del seu col·laborador, també membre de l'Institut, Manuel Sanchis Guarnier. Va completar els seus estudis a la Sorbona, a Estrasburg, a Frankfurt del Main i a Zuric al costat dels grans mestres de la filologia i la lingüística romàniques. A partir de 1954, però, abandonà la tasca universitària per dedicar-se de ple a l'editorial Moll i al *Diccionari català-valencià-balear*, fins que a començaments dels anys seixanta guanyà una càtedra de francès a l'Institut Joan Alcover de Palma. A partir d'aleshores i durant una vintena d'anys, doncs, compaginà les feines editorials amb les docents.

Podríem parlar, en aquest espai necessàriament molt reduït, dels seus molts altres mèrits, que es poden consultar a les enciclopèdies en línia, al mateix web institucional de l'IEC o als nombrosos articles panegírics que li han estat dedicats aquests dies. També ho

podríem fer de la seua dedicació activa i constant a la Secció Filològica. Deixeu-me, tanmateix, que em centre només en dos aspectes que, al meu parer, conformen la columna vertebral d'aqueixa dedicació al país que la converteix, com apuntava al començament, en un element cabdal de la nostra història col·lectiva. Primerament, en els consensos aconseguits en l'època que va assumir la direcció de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya —de fet, en fou la primera directora—, durant la dècada dels vuitanta. Consensos especialment difícils i, de vegades, força criticats en el moment, però que, amb el pas del temps, s'han revelat suficientment efectius perquè hagen permès la consolidació del català en l'àmbit administratiu, escolar i comunicatiu. Segurament la seua solidesa és el que ha impedit, en l'època d'involució democràtica que ens toca viure, el seu desballestament. I consensos que, d'altra banda, van ser exportats per ella mateixa a les Illes Balears, la dècada següent. En segon lloc, hi ha un episodi que pot semblar menor, almenys quantitativament, però que al seu nivell ha tingut molta transcendència. Faig referència a la constitució de la comissió que va permetre l'elaboració de les *Nòrmes ortogràfiques der aranés* (avui *Normes ortogràfiques der aranés*). En un ambient gairebé de «guerracivilisme» ortogràfic, i gràcies a un gran pacte entre tots els actors, propiciat per ella, l'aranès no solament no es va desvincular gràficament de la resta de l'occità, sinó que es va dotar de les eines necessàries perquè avui, amb el nom restablert de *occità*, siga considerat llengua pròpia i oficial de Catalunya.

En un article recent, Isidor Marí, que prou la coneixia i apreciava, en destacava com a qualitats «la disponibilitat, la tenacitat i el coratge». Encara hi afegiria la capacitat empàtica i una bonhomia no deslligada de l'exigència. Aina Moll, membre de l'IEC, doctora *honoris causa* de la Universitat Oberta de Catalunya, Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya, Premi Ramon Llull del Govern balear i Medalla d'Or del Consell de Mallorca, entre altres moltes i altíssimes distincions, companya i mestra, *sit tibi terra levis*.

Text llegit pel senyor Ramon Sistac i Vicén en el Ple del dia 14 de febrer de 2019